

Egenkontroll av energianvändningen på ditt företag

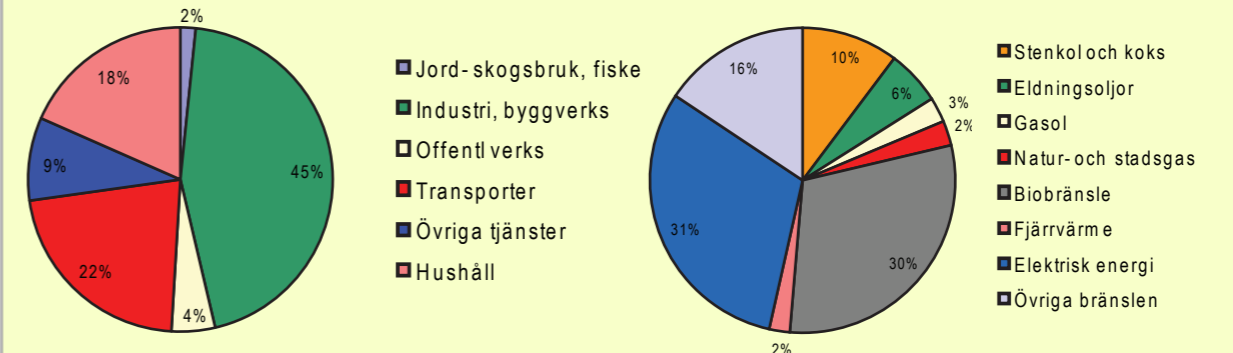
Denna broschyr med förslag till egenkontroll har sammanställts genom Miljösamverkan Sydost. Miljösamverkan Sydost samordnar kommunernas och länsstyrelserna miljöarbete genom att driva gemensamma projekt och erbjuda utbildningar inom Gotlands och Kalmar län.

Ansvar att arbeta med energifrågor på företag ligger på företagen själva och ska ingå i företagets egenkontrollprogram. Vi har tagit fram denna broschyr för att stödja ert arbete med energifrågor.

- Syftet med frågorna är att effektivisera energianvändningen inom våra län och minska användningen av fossila bränslen på företagen.

Industrins energianvändning

Industrin stod under 2007 för 45% av landets totala energianvändning. 21% av den använda energin inom tillverkningsindustrin är fossil och bidrar därmed till växthuseffekten.

Det totala användandet av energi i Sverige fördelat på sektorer år 2007
Källa: Statistiska Centralbyrån

Energianvändningen inom tillverkningsindustrin samt utvinning av mineral i Riket år 2007 (byggverksamhet inte inräknad)
Källa: Energimyndigheten

Fem goda skäl att arbeta med energieffektivisering på företag

- Det är lönsamt
- Det minskar företagets miljöpåverkan
- Miljöbalkens krav följs
- Det ökar företagets konkurrenskraft och minskar effekterna av energiprisökningar
- Varumärke och image stärks på marknaden

Dessutom kan företag i Kalmar län bidra till att målet om ett Fossilbränslefritt Kalmar län nås 2030 och därmed medverka till att minska växthuseffekten från länet.

nooil.

- h. Maskiner och processer
  - Stängs maskiner av efter arbetets slut?
  - Finns möjlighet att byta ut maskiner mot mer energisnåla?

Inköp

- 6. Vid inköp av energikrävande maskiner/utrustning jämförs förutom olika produkters inköpspris och underhållskostnader även energianvändning under produkternas livstid för att bedöma investeringens lönsamhet.
  - Det är bra om inköpsrutinerna finns med i egenkontrollprogrammet. (Livscykelanalys)

Löpande kontroll

- 7. Energifrågorna ingår i företagets dokumenterade egenkontroll
- 8. Företaget sammanställer årligen sin energianvändning och genomförda åtgärder

Mål

- 9. Företaget har tagit fram en plan för hur energianvändningen kan minskas och andelen förnybar energi ökas
- 10. Företaget har tagit fram mål för att minska koldioxidutsläppen och elanvändningen

Det finns hjälp och bidrag för att komma igång!

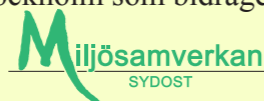
Energimyndigheten har tagit fram mycket material till företag som vill arbeta med energifrågor, bl.a. underlag för energikartläggning.
För mera information se www.energimyndigheten.se → företag

Kommunala energi- och klimatrådgivare finns på alla kommuner. De kan hjälpa till med en kostnadsfri enkel rådgivning och informera om aktuella bidrag inom området, exempelvis energicheckar.

Vid frågor om miljöbalken och dess tillämpning kontakta er tillsynsmyndighet på kommunen eller länsstyrelsen.

Denna broschyr finns även digitalt, se www.miljosamverkansydost.se → energitillsyn

Ett stort tack till Miljösamverkan Stockholm som bidraget med stora delar av textunderlaget!

www.miljosamverkansydost.se

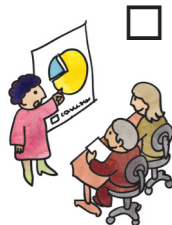
Egenkontroll av energianvändningen på ditt företag

Punkterna med fetstil ska följas enligt Miljöbalkens första paragraf (1 kapitlet), de allmänna hänsyns-reglerna (2 kapitlet) samt Förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (1998:901)

Ansvar

1. **En ansvarig finns utsedd för energifrågorna.**
- Syftet med egenkontrollen inom energiområdet är att få en överblick över verksamhetens energianvändning samt att ansvar för, kompetens kring och befogenheter till åtgärder fördelas.

2. **Berörd personal har relevant och aktuell utbildning inom energifrågorna.**
- Verksamhetsledning, driftpersonal och upphandlare ska ha relevant kompetens/utbildning. Planer för utbildningsinsatser kan finnas med i egenkontrollprogrammet.

Kartläggning

3. **En inventering av energianvändningen har genomförts på företaget.**
4. **Inventeringen innehåller**
- **Mängd tillförd energi**
  - **Tillförd energi fördelat på energislag (exempelvis olja, el, biobränsle mm)**
  - **Förbrukning av energi fördelat på olika verksamheter (uppvärmning, processenergi, ventilation)**

Åtgärder

5. Vilka av dessa åtgärder har gjorts?

- a. **Belysning**
- Finns det onödig belysning, t.ex. i utrymmen som sällan används?
  - Används energieffektiv belysningsutrustning?
  - Styrs belysningen (t.ex. med närvaro-/sektionsstyrning)?
  - Hålls armaturer rena och i gott skick?
- b. **Tryckluft**
- Används tryckluft?
  - Är tryckluft det bästa för ändamålet, eller kan tryckluftsdreven utrustning ersättas med eldriven?
  - Stängs kompressorn av när den inte används?
  - Har man undersökt om kompressorn är rätt dimensionerad (storlek och tryck)?
  - Används alla delar av tryckluftsnätet, eller finns sektionering?
  - Har man letat efter läckage i ledningarna?
  - Kan trycket sänkas i rörsystemet?
  - Utnyttjas överskottsvärme från kompressorerna?

c. Ventilation

- Utförs översyn av ventilationen? Är den rätt dimensionerad? Är flödet rätt?
- Används den på rätt sätt och sitter don rätt placerade?
- Går ventilationen när ingen jobbar? Finns installerat tidur för sänkning nattetid och helger?
- Finns det värmeåtervinning på frånluften? Om inte finns det möjlighet att installera något?
- Hur många utblås finns? (ju färre desto lättare är det att installera återvinning)
- Hur ofta byts filter?

d. Uppvärmning

- Har företaget rådighet över uppvärmningen?
- Hur ser uppvärmningssystemet ut idag?
- Om olja eller el används finns planer på att konvertera till annat system? Vad skulle det kosta?
- Finns möjlighet att ansluta till fjärrvärmn eller kan befintlig oljepanna konverteras till pellets?
- Finns möjlighet att sänka temperaturen några grader i utrymmen där folk sällan vistas, exempelvis i förråd och trapphus?
- Kan temperaturen sänkas, exempelvis under nätter och helger? I lokaler räcker 20-21° C
- Finns stora öppna portar som kan läcka värme? Kan slussar installeras eller effektivare stängningssystem för portarna?
- Hålls fönster och dörrar ordentligt stängda? En-, två eller treglas?
- Energisparglas?

e. Lokaler

- Finns timer på kopiator, skrivare mm.?
- Finns självstängande duscharmatur? (omklädningsrum för personal)
- Har snålspolande munstycken vid tvättställ och diskho installerats?
- Är temperaturen på utgående vatten för hög? (Minst 60°C i varmvattenberedaren, minst 50° vid tappstället men inte över 65° på grund av skållningsrisken.)
- Har byte av fönster, tilläggsisolering av vindbjälklag övervägts?
- Köps maskiner med lågt energi- och vattenbehov?

f. Transporter

- Finns en resepolicy?
- Vilka drivmedel används? Kan miljöbilar nyttjas?
- Vilka transporter sker inom verksamheten, samt till och från? Kan dessa begränsas?
- Har förare utbildats i Ecodriving?

g. Kyla

- Finns komfortkyla? Fjärrkyla? Behövs kylda lokaler i hela byggnaden?
- Kan solavskärmning användas istället eller bättre ventilation?
- Är kylar- och frysar äldre än 10 år och har hög energianvändning?

